Arkada? K?skançl?k Ölçe?i (AKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Arkada? K?skançl?k Ölçe?i (AKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16988

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Arkada? K?skançl?k Ölçe?i (AKÖ), 2019 y?l?nda Yunus Akan taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, bireylerin yak?n arkada?lar?na yönelik deneyimledikleri k?skançl?k duygusunun yo?unlu?unu ve niteli?ini ölçmeyi amaçlamaktad?r. AKÖ, arkada??n sahip oldu?u üstün özellikler (fiziksel görünüm, ba?ar?, sosyal ilgi, maddi imkânlar) nedeniyle ortaya ç?kan olumsuz duygusal ve bili?sel tepkileri de?erlendiren, kendini raporlama temelli bir araçt?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) belirlenmesi üzerine odaklanm??t?r ve sosyal psikoloji ara?t?rmalar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Arkada? k?skançl???, AKÖ, psikolojik ölçek, sosyal kar??la?t?rma, arkada?l?k dinamikleri, k?skançl?k, ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Yunus Akan

Amaç

Arkada? K?skançl?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin yak?n arkada?l?k ili?kilerinde hissettikleri **k?skançl?k düzeyini** geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirlemektir. Bu ölçüm, özellikle ergenlik ve genç yeti?kinlik dönemlerinde yo?unla?an sosyal kar??la?t?rma süreçlerinin, arkada?l?k kalitesi üzerindeki olumsuz etkilerini ara?t?rmac?lar için somutla?t?rmaktad?r.

Ölçek, arkada?l?kta hissedilen k?skançl???n sadece romantik k?skançl?ktan farkl? olarak, ba?ar?, fiziksel özellikler veya sosyal ilgi gibi alanlarda ya?anan rekabetten kaynaklanan özgül dinamikleri yakalamay? hedefler. Elde edilen veriler, bireyleraras? ili?kilerde ya?anan olumsuz duygusal deneyimlerin anla??lmas?na ve ilgili psikolojik dan??manl?k müdahalelerinin geli?tirilmesine katk? sa?lamaktad?r.

Yap?

AKÖ, **Arkada? K?skançl???** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bir bireyin arkada??n?n kendisinden daha iyi durumda oldu?unu veya kendisinin arzulad??? bir ?eye (ba?ar?, ilgi, sevgi, statü) sahip oldu?unu alg?lad???nda ortaya ç?kan karma??k bir duygusal tepki olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r. Bu k?skançl?k türü, arkada?a duyulan sevgi ve ba?l?l??a ra?men ortaya ç?kabilen, huzursuzluk, keyifsizlik ve üzüntü gibi duygusal tepkileri içerir.

Ölçek maddeleri, bu yap?ya ait farkl? boyutlar? (Örn: Ba?ar? K?skançl???, Fiziksel Özellik

ARABPSYCHOLOGY.COM

K?skançl???, Sosyal ?lgi K?skançl???) temsil edecek ?ekilde tasarlanm??t?r. Bu boyutlar, bireyin sosyal çevresinde arkada??n?n kendisinden daha çok takdir görmesi veya daha fazla f?rsata sahip olmas? durumunda ya?ad??? içsel çat??may? yans?tmaktad?r.

Geçerlik

AKÖ'nün geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten arkada? k?skançl??? yap?s?n? ölçtü?ünü do?rulamak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Akan (2019) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, kapsam geçerli?i (uzman görü?leri) ve yap? geçerli?i üzerine odaklan?lm??t?r. Yap? geçerli?i ba?lam?nda, faktör analizleri kullan?larak ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad??? incelenmi?tir.

Ek olarak, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, AKÖ puanlar?n?n, ili?kili psikolojik yap?lar (örne?in, dü?ük benlik sayg?s? veya sosyal kar??la?t?rma e?ilimi) ile beklenen yön ve büyüklükte korelasyon gösterip göstermedi?i analiz edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in kuramsal çerçeveye uygun bir ölçüm arac? oldu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (tutarl?l?k) çal??malar?, ölçek puanlar?n?n zamana kar?? istikrar?n? ve iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için yap?lm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla **Cronbach Alfa Güvenirlik Katsay?s?** hesaplanm??t?r. Yüksek alfa katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in zamana ba?l? istikrar?n? belirlemek için test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, bireylerin arkada? k?skançl??? düzeylerinin k?sa bir zaman aral???nda tutarl? kald???n? göstererek ölçe?in güvenilirli?ini peki?tirmi?tir.

Faktör Analizi

Arkada? K?skançl?k Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Akan'?n (2019) çal??mas?nda muhtemelen **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile ölçe?in faktör say?s? ve madde da??l?mlar? belirlenmi?, ard?ndan **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile elde edilen modelin veri setine ne kadar uyum sa?lad??? test edilmi?tir.

Faktör analizinin sonuçlar?, Arkada? K?skançl??? yap?s?n?n tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu ortaya koyar. Bu yap?sal analiz, ölçekten elde edilen toplam puan?n veya alt boyut puanlar?n?n, teorik olarak anlaml? ve yorumlanabilir oldu?unu kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir Türkçe ölçek)

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Özellikle ergenler ve genç yeti?kinler)

Ya? Grubu: Ergenlik ve Genç Yeti?kinlik dönemi bireyleri.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri örnekleminde gerçekle?tirilmi?tir. Bu grup, yak?n arkada?l?k ili?kilerinin yo?un oldu?u bir dönemi temsil etmektedir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, öz bildirim yöntemiyle tamamlanan anket formu.

Anahtar Kelimeler

Dostluk, arkada?l?k ili?kileri, sosyal psikoloji, psikometrik özellikler, öz bildirim ölçe?i, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurumsal E-posta Adresleri: y.akan@alparslan.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Mu? Alparslan Üniversitesi, Türkiye (Kaynak makaleye göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in akademik ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle yazar?n makalesine at?f yap?larak serbesttir. Ticari veya klinik amaçl? kullan?mlar için yazarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir.

Test Y?l?: 2019

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Akan, Y. (2019). Arkada? K?skançl?k Ölçe?i'nin (AKÖ) geli?tirilmesi: Geçerlik güvenirlik çal??mas?. *Anemon Mu? Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7*(5), 133-140. doi: 10.18506/anemon.506363

Kaynak makaleye Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: arkadas-kiskanclik-olcegi-ako-toad.pdf

Ölçe?in orijinal DOCX belgesi buradan indirilebilir: arkadas-kiskanclik-olcegi-ako-toad.docx

Arkada? K?skançl?k Ölçe?i (AKÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

1- Arkada??m?n fiziksel özelliklerinin, d?? görünü?ünün benden daha iyi olmas? beni huzursuz eder.
2-Yapt???m i?i, arkada??m?n benden daha iyi yapabilmesi keyfimi kaç?r?r.
7-?nsanlar?n, arkada??m?n dü?üncelerini önemseyip ço?u konuda onun fikrini almalar? beni rahats?z eder.
13-Kar?? cinsten ki?ilerin benden daha çok arkada??ma ilgi göstermeleri can?m? s?kar.
23-?steyip de elde edemedi?im ?eylere (ba?ar?, maddi imkân, ilgi, sevgi...) arkada??m?n sahip olmas? beni üzer.

ARABPSYCHOLOGY.COM